

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย แบบหาความสัมพันธ์ (Descriptive Correlational Method) เพื่อศึกษาถึงลักษณะและความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ กับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทั้ง 16 คณะ

1. ขนาดกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คำนวณจากประชากรทั้งหมดโดยใช้สูตรของ ยามาเน (Yamane, 1967) ที่ให้มีความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง 522 คน โดยเป็นนักศึกษาหญิง 280 คน และนักศึกษาชาย 242 คน

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้มีการกระจายเป็นสัดส่วนตามขนาดของจำนวนนักศึกษาแต่ละคณะ จึงดำเนินการโดย

2.1) สุ่มแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามคณะ

2.2) สุ่มตัวอย่างในแต่ละคณะเพื่อตอบแบบสอบถามโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่ม

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับคณะที่กำลังศึกษา เพศ อายุ ที่พักอาศัยปัจจุบัน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้อุปการะ รายได้ของตนเอง

ความเพียงพอของค่าใช้จ่าย แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ และการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการรณรงค์ต่อต้านโรคเอดส์

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษา ค้นคว้า ตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยครอบคลุมในเรื่องความหมาย สาเหตุ การติดต่อ อาการ การรักษา การป้องกันเชื้อโรคเอดส์ จำนวน 14 ข้อ

แบบสอบถามนี้มีลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จะมีคำตอบถูกเพียง 1 คำตอบ (นิภา, 2533)

การให้คะแนน ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

ผู้ที่ได้คะแนนความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์สูงกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80 ถือว่ามีความรู้มาก (คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 11 คะแนน)

ผู้ที่ได้คะแนนความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ อยู่ระหว่างร้อยละ 50 ถึงร้อยละ 79 ถือว่ามีความรู้ปานกลาง (คะแนน 7 - 10 คะแนน)

ผู้ที่ได้คะแนนความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ต่ำกว่าร้อยละ 50 ถือว่ามีความรู้ น้อย (คะแนนน้อยกว่า 7 คะแนน)

ส่วนที่ 3 เป็นแบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษา ค้นคว้า ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบวัดเป็นชนิดปลายปิด จำนวน 15 ข้อ

คำถามแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกเป็นมาตราประเมินค่า แบบลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ เมื่อผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นทั้งหมด

เห็นด้วย คือ เมื่อผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่

ไม่แน่ใจ คือ เมื่อผู้ตอบไม่มั่นใจในข้อความนั้น หรือเห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นบางส่วน

ไม่เห็นด้วย คือ เมื่อผู้ตอบไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ เมื่อผู้ตอบไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นทั้งหมด

ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียวโดยใช้เครื่องหมาย / ลงในช่องตามหมายเลขที่ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบ ซึ่งมีทั้งทัศนคติทางบวกและทางลบ

กำหนดการให้คะแนนตามลิเคิร์ท แยกลักษณะของข้อความของทัศนคติทางบวก หรือทางลบ ดังต่อไปนี้ (วิเชียร, 2530)

คำตอบ	ทัศนคติทางบวก (ข้อ 1, 3, 6, 7, 10, 13, 14) (คะแนน)	ทัศนคติทางลบ (ข้อ 2, 4, 5, 8, 9, 11, 12, 15) (คะแนน)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5
ผู้ที่ได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ 4.21 - 5.00 ถือว่ามีความทัศนคติดีมาก		
ผู้ที่ได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ 3.41 - 4.20 ถือว่ามีความทัศนคติดี		
ผู้ที่ได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ 2.61 - 3.40 ถือว่ามีความทัศนคติปานกลาง		
ผู้ที่ได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ 1.81 - 2.60 ถือว่ามีความทัศนคติไม่ดี		
ผู้ที่ได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ 1.00 - 1.80 ถือว่ามีความทัศนคติไม่ดีเป็นอย่างยิ่ง		

$$\text{ซึ่งคำนวณจากค่าเฉลี่ย} = \frac{\text{Max} - \text{Min}}{\text{Interval}} \quad (\text{ประคอง, 2534})$$

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษา ค้นคว้า ตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็น 3 คำตอบคือ

ไม่เคยปฏิบัติ หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความที่ถามนั้นเป็นพฤติกรรมที่ไม่เคยปฏิบัติเลย

ปฏิบัติเป็นบางครั้ง หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความที่ถามนั้นเป็นพฤติกรรมที่เคยปฏิบัติบ้างแต่ไม่ทุกครั้ง

ปฏิบัติทุกครั้ง หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่า ข้อความที่ถามนั้นเป็นพฤติกรรมที่เคยปฏิบัติเป็นประจำทุกครั้ง

การให้คะแนน

การปฏิบัติที่ถูกต้อง (ข้อ 2, 8, 19, 20)

ถ้าปฏิบัติทุกครั้ง ได้ 2 คะแนน

ถ้าปฏิบัติบางครั้ง ได้ 1 คะแนน

ถ้าไม่เคยปฏิบัติ ได้ 0 คะแนน

การปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง (ข้อ 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18)

ถ้าปฏิบัติทุกครั้ง ได้ 0 คะแนน

ถ้าปฏิบัติบางครั้ง ได้ 1 คะแนน

ถ้าไม่เคยปฏิบัติ ได้ 2 คะแนน

ผู้ที่ได้คะแนนในการป้องกันโรคเอดส์ สูงกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80 ถือว่า มีการปฏิบัติในการป้องกันโรคเอดส์ที่ดี (คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 32 คะแนน)

ผู้ที่ได้คะแนนในการป้องกันโรคเอดส์ อยู่ระหว่างร้อยละ 50 ถึงร้อยละ 79 ถือว่า มีการปฏิบัติในการป้องกันโรคเอดส์ปานกลาง (คะแนน 20 - 31 คะแนน)

ผู้ที่ได้คะแนนในการป้องกันโรคเอดส์ ต่ำกว่าร้อยละ 50 ถือว่า มีการปฏิบัติในการป้องกันโรคเอดส์ไม่ดี (คะแนนน้อยกว่า 20 คะแนน) (นิภา, 2533)

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของเครื่องมือ (Content Validity)

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเสร็จได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบได้แก่

- อาจารย์แพทย์คณะแพทยศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับโรคเอดส์

1 ท่าน

- พยาบาลผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับโรคเอดส์

1 ท่าน

- อาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

2 ท่าน

หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามและนำไปใช้จริง

2. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมาหาความเชื่อมั่น โดย

- การหาความเชื่อมั่นแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ใช้วิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน สูตร K.R.20 (นิภา, 2533) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.8105

- การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ ใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1960) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.7494

- การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ของ ครอนบาช ซึ่งใช้สูตรคำนวณเดียวกับแบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.8654

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. จัดเตรียมแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอความร่วมมือในการทดสอบนักศึกษาชั้นปีที่1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากคณบดี แต่ละคณะเพื่อขอเก็บข้อมูล
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ตามวัน เวลาที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

4. นำคำตอบมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ และนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

มีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. แจกแจงความถี่และอัตราร้อยละของข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
2. แจกแจงความถี่และอัตราร้อยละของคำตอบรายข้อของแบบสอบถาม
ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์
3. คำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนรายข้อของแบบวัด ทักษะคิด เกี่ยวกับโรคเอดส์ และพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์
4. คำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ทักษะคิดเกี่ยวกับโรคเอดส์ และพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์
5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ กับทักษะคิดเกี่ยวกับโรคเอดส์ ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์และความสัมพันธ์ระหว่างทักษะคิดเกี่ยวกับโรคเอดส์ กับพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
มนุษยศาสตร์	37	7.1
เทคนิคการแพทย์	16	3.1
สาธารณสุขศาสตร์	23	4.4
ทันตแพทยศาสตร์	15	2.9
เภสัชศาสตร์	16	3.1
เทคโนโลยี	21	4.0
สัตวแพทยศาสตร์	13	2.5
สถาปัตยกรรมศาสตร์	11	2.1
วิทยาการจัดการ	32	6.1
ศิลปกรรมศาสตร์	9	1.7
รวม	522	100.0
เพศ		
ชาย	242	46.4
หญิง	280	53.6
รวม	522	100.0
อายุ		
ต่ำกว่า 18 ปี	54	10.4
18 ปี	220	42.1
19 ปี	211	40.4
มากกว่า 19 ปี	37	7.1
รวม	511	100.0
ที่พักอาศัยปัจจุบัน		
อยู่กับบิดาและหรือมารดา	19	3.6
อยู่กับญาติ	9	1.7